

Forfatter: Kingo, Thomas

Titel: Sæbye-gaards KoeKlage 1665

Citation: Kingo, Thomas: "Sæbye-gaards KoeKlage 1665", i Kingo, Thomas: *Samlede skrifter 1*, udg. af Hans Brix ; Paul Diderichsen ; F.J. Billeskov Jansen , Munksgaard, 1939-74., s. 3. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kingo01val-shoot-workid56395/facsimile.pdf> (tilgået 08. marts 2024)

Anvendt udgave: Samlede skrifter 1

Sæbye-gaards KoeKlage 159

offuer deris Hornmegtige og Kløvagibarre Tiurgilding
Som forleden dend 22 Augusti: 1665 der at nattens
blæge Dronning haffde tagit Logement udj Tiurens
8 huus, ued en uformodit død hastig bleff henrygt, 5
schreffuen aff T:H: Kingo.

Wi horned Kiør til Sæbygaard 159a
Og detz indhegned Vænge
Fribaarne slægt i mange Aar
Til skoue, Sær och Enge, 10
Herskinder paa vor Malchestæd
I Øster og i Væster,
I Norden och i Bønder med
Huor voris Kløv sig fæster,
Vor sorrigfulde skiaeffnis art 15
Maae iche gaae i Dual
Vi brumler, bisser, bøger hart
Mens om vi kunde tale
Og Æom prophetens Åben mund
Med mande maal udføre 20
Vor klage, vi da skou og Lund
Til medønch skulde røre,

Tekstgrundlag: GkS 4° 2526 S. 159 ff. 2 Kløv-] B-D Klou- A 1665]
Anno 1665 B-D 5 8] mgl. B-D 5 hastig] hastelig(en) CD 6
schreffuen aff] udført ved B mgl. CD 8 indhegned Venge] C^B-D
indhegnede Vænger A 9 Fribaarne] Fribaaren C 10 skoue, Sær och
Enge] C^B-D marke, Sær och Enge A 11 vor] B-D vort A
12 Bønder] sønden CD 14 Kløv] CD klou AB 15 skiaeffnis] rett.
fra skæbnings A skebnes B-D 17 brumler] bræncher B bøger] bøger CD 18 Mens] Men CD 20 mande maal] B-D mande mund
A 21 klage] B-D tale A 22 skulde] B-D ville A

1*

Dend tußind aarit steene Eeg
 Med ierne stiue arme
 Vi ville giøre blød og væg
 At ønche vores harme,
 Ja dend Gudelskte bøgekrop
 Til such vi ville trænge
 Og paa dend røde Rønne top
 En morbær kaabe hænge
 Dend hierte gode hassel nød
 Selfuillig skulle bryste
 Affhugne trunter steen og stød
 Som Eespe blade ryste.
 Christalle læbet Tisœ vell
 Skumnæsit skal frembryde
 At og dend dumme fiske Siel
 Skal giennem bølgen skynde
 Men at ei værden tenche skall
 Vi nøder os til Sorgen
 Som dend bin glæde holder fall
 For huer en skyefuld morgen
 Vi klager os foruden stød
 Som drengen der er kræßen
 Som skiøgen giffuer an sin nød
 Og græder kun med næßen,
 Da være verden det bekient
 Vor Sorg er ey saa ringe,

¹ aarit] aarig CD ⁹ hierte gode] hunning sode B Sukker-sede D
¹¹ trunter] Knurter B ¹³ læbet] C^A C løbend B klare AD ¹⁴ skal
 frembryde] skuld frembryde B skulde bryde C ¹⁶ Skal] skuld' B
²¹ os] ej B (rett. fra os) C

Fast mindre nød er mangen hendt
 Som klager dog til ting.
 Det er bevist for Skou og mark
 Og Sæbyegaardes Damme
 Huad Sorg os hos den Karpe parch 159b
 For Østen motte ramme
 Vor gamle kalvefader der
 Sit liiff dog motte sætte
 Hans store krop och knogler her
 Ved døden bleffue trætte 10
 Bør vi da ey som andre diur
 Med rette jo beklage
 Een saa fælæmmedt agtbar Tiur
 Een *Elephantes* mage.
 Kand andre dog om muus og myg 15
 Jo store remser skrive
 Om flue, torbist, bræmßen styg
 Fuld store taler drive
 Huor megit mere maa da vi
 Eet saadant diyr omtale 20
 Huis naffn er ædlet og giort fri
 Blant Himmeltegn at prale.
 Huad himmel-Soel oplyße vill
 Det kand vi ey formyrke
 Vi ere der for ringe til 25
 Aff tanche, moed og styrche,

2 Som] B-D Der A 3 bevist] B-D bekient A 5 os hos den] C^A B-D os (? overstreget) er hos denne A Karpe parch] fiskeparch B
 14 *Elephantes*] *Elephant* BC 16 remser] rett. i. ramser A Rimser B
 17] Om fluer, torbist (Torbis D), bremser styg BD 19 da vi] C^A
 B-D vi da A 21 ædlet] BC ædelet C^A æddelt D ædel A 23 him-
 mel-] B-D Himmel- A

Vii nu hans herkomst, liiff, og død
 Vil derfor forregive
 Og bede uden spot og stød
 Een huer uil gunstig blive.
 5 Om vi hans herkomst regnedt op,
 Det aften ville vorde
 Før første roed og blidste top
 Bleff ridsit aff paa borde.
 Een slegtelinie bleff saa stoer
 10 Aff tyre, Kiør, og Stude
 At huo dem schuelle giffue foer
 Fich vist aff rygverch lude
 Det icke deert fornødent er
 Hans herkomst at affmale
 15 Aff dyd och idræt thi enhuer
 Veed noch derom at tale
 Hans Fader var een ærlig tiyr
 Foruden bræch och vanske
 Hans Moder var it malche diur
 20 Som kaldes koe paa danske
 Naturen intet hafde spart
 Aff huad der burde være
 Paa hannem, effter tiyre art
 Det haffde hand med ære.
 25 For uhæld eller abekat
 Mand ham ei kunde agte
 Hand derfor og var vel omladt
 Endog hand foer kun sagte.

5 herkomst] Anhaer CD 10 tyre] B-D kalffuc A 12 lude] rett.
 fra at lude A Fick Ryg verk vist at Lude C 13 deert] B-D dritt A
 22 Aff] At B-Db 27 var] C^B-D er A

Hand ei som *Minos* Horensøn
 Var halff i tyre liige
 Og hälff en Mand aff bedre køn
 Som *Creta* veed at sige.
Perill ham icke haffde giort 5
 Med kaaberdør paa Siide
 Til fangetaarn og piünsels ort
 Til mande meen og quide.
 Men it saa artig tyre hæld
 Hand haffde allesinde 10
 At ei i femten Præste gjeld
 Hans liige var at finde,
 Aff lemmer var hand fær och bræd
 Og ret paa Fædre slektig
 Som Hollandsk art er stoer og feed 15
 Aff kød og knogler vægtig.
 Hans hoffued kroppens krone steed
 Naturen haffde ziiret
 At fra hans ungdoms første fied
 Toe horn aff nakken spirit 20
 De ei som *Acheloi* vaar
 Imod Naturens ære
 Hand dem og ei sin slegt tilskaar
 Som hanrei torde bære.
 De viise klarche i vor Eegrn 25
 Sig tiit bemøie torde
 At see paa hans Nature tegn
 Huad aff ham ville vorde

12 liige] mage B 13 feer] C^A B-D feed A 15 Hollandsk] Hollands B
 19 At] Alt B Og C 26 bemøie] B-D bemæde A 27 At] Oc B C Nature] Nature C

Een oversaae hans øinebryn
 Og sagde hand vil blifue
 Een grum Tyran thi øinesiyn
 Ei gierne pleir at live
 5 Hand seer jo dog saa tyrkisk ud
 Med saadan bister miine
 At om *Xantippe* var hans brud
 Hand kund ei være tviine.
 Dog det derfor ey aldtiid skeer
 10 Dend Løve grum strax bliver
 Som skummelt giennem øiet seer
 Og snorcher høit og sniver
 Mand kand sig tit forsee oppaa
 De klare øinesteene
 15 Thi straaler som fra dennem gaae
 Ei alt med sindet meene.
 Kulsuieren fra ungdom op
 Brændøjet aldtiid titter,
 Fra hælen oc til hoffued top
 20 Hand grimmer sig og smitter.
 Om ham en vakker Engelsk Møe
 Bleff var paa Roeskild heede
 Aff Frygt hun skulde neesten døe
 Hiert kipped hannem beede
 25 At hand dend unge bierge trold
 Vild hende lade leve

1 øine-] øyen- CD 2 vil] vild' CDa vilde B 3 øine-] øien-
 CD 7 var] C^AB-D er A 9 det derfor ey] Sandlig det ey B ej det der-
 for C det ey derfor D 12 Og] Som CD 13 forsee oppaa] C^AB-D
 fixere paa A 14 øine-] øyen- CD 19 oc] B-D op A 21 ham] hand
 B-D vakker] lecker C 23 skulde neesten] B-D neesten skulle A 25
 dend] det C 26 Vild] Vil B Da²Db hende lade] lade hende CD

Eet tusind pund hun ham til sold
 Veluillig vild' bebreve
 Endog han aldrig er *Tyran*
 Men ichun kulsort gliser
 Og som flabmundit *Morian* 160b
 Sin Filsbens tand frem viser.
 Saa dømmer verden offte vrangt
 Aff bare øinestraale
 Thi Sindetz dyb er bret oc langt
 Og ei saa let at maale. 10
 Huor mangen seer saa vrinsk og vild
 Som hand kund tusend fælde
 Et dog ei verd en røgit Sild
 Naar det om hud schal gielde.
 I stuen'mangen Luerød 15
 Aff øie vrede brænder
 Som demper vreden dog med græd
 Fast heller end hand rænder
 I marken moed den blæge Mand
 At ligge der for fugle. 20
 Og staae for suerd og Lundtebrand
 Og lufte-huinend kugle:
 Kand bonde Jeppe Sig og ej
Tyramisk noch anstille
 Om nogen paa hans gildis vei 25
 Begønder ham at drille

x sold] Told D 2 vild') C^ACD vil AB 4 ichun kulsort] kulic
 sort kun C 6 frem viser] B-D uduiser A 7 vrangt] vrang D 8 eine-]
 øyen- B-D 9 bret oc langt] BC bred og lang AD 16 øie] øyne(-) C
 Db Øyen- Da 19 moed] med BC 23 Sig og] oc sig BD 25 gildis]
 BD gildis C^A (ell. A m. sa. Haand) Gilde- C Bryllups A

Hans øie voxer brikke trint
 Hand hærder strax sin pande
 At bøde for med kiep og flint
 Mod broddit kruus og kande.
 5 Naar den schumschiægit fyldevom
 Ved hanegal hiem kommer
 Som hand vild' veite husit om
 Hand hujer, puster, brommer,
 Hand sægler, skummer, skiærer tand
 10 Og gribet til sin junge
 Hand flischer, bander huer en Mand
 I lever og i lunge.
 Da faar hans *Luze* høre paa
 Saa mangt it Mandoms stykke
 15 Huor mangen død der for ham laae
 Huor mangen gich paa krykke
 Dend tiid hand var for Oldensloe
 Med Christian den fierde
 Huor mangt it sultit been hand gnoe
 20 Huor mangen streg hand lerde.
 Blodgærig uden ald *quarter*
 Foruden nogen naade
 Hans kniff gør aff med huem hand seer
 Thi drukken moed vil raade
 25 Men naar mand ham om morgen seer
 Naar hand er fra sin tønde

I sie] øyne C 3 med] mod D 4 Mod] BD Med A C 8 hujer,
 puster] puster, hviner C 15 der for] B-D derfor A 19 sultet] Saltet B
 23 huem] C^B C huer A huad D hand] den C^ 25 Men naar mand
 ham] Naar nogen ham B (C mgl.) 26 Naar] At B

Saa naadig hand ad huer mand leer	
Som bunde hund ad mønde.	
Hand da ei telle kand til fæm	
Som før kund regne brøiken	
Da gaar kun <i>Luse</i> lige fræm	5
Som vaar tilforn een Frøiken.	
Ald <i>Tyrannj</i> og overmoed	
Barmhiertighed er bleven	
Hand tørster iche effter blod	161a
Hans kniiff i balg er drefuen.	
Huo skulle tenkt at øjelog	10
Paa hannem kunde skiuile	
Det mangen udj spende boeg	
Ei skulle hitt til <i>Jiule</i> .	
Saa tager mand dog offte feil	15
Paa mangens øie-mærke	
Formummit er det sinde Speil	
Som og kand gjække klærche.	
Saae dog vor Marche-forste vred	
Lidt aff sit øie ende,	20
Slet ingen veed Mand hand dog beed,	
Paa siiden ingen rænde	
Som ham tilforn ei aarsag gaff	
Till klammer, stød og trætte	
Det nafn hår hand og med i graff	25
Hand aldrig gich i rætte.	

6 tilforn een] C^A (een ved Rettelsø) C tilfornic B D 7 Ald] Alt B
 10 balg er] Skede B 12 kunde] skulde B 19 Saae] C^A BD Saa A
 Seer C dog] end C 20 sit] sin C 21 veed] C^A BC vreed D hand
 dog] B-D dog hand C^A hand da A 23 ham] hand B haff C

I Capel Sæbyes Engefald
 Hand heller ville læsse
 End høre tingmends eed og kald
 Og gloe paa Jacobs næsse.
 5 Naar nogen gjorde ham imoed
 Da kunde hand Sig tuinge
 Hand var sagtmodig, from og goed
 Som bryst vaar stoer og [bringe].
 Dog var hand iche saa forsagt
 10 At naar det gik i kniibe
 Hans ærlig nafn blef da nedlagt
 Thi hand ei torde slike
 Paa rusted fil og kradse ud
 De tykke spindelveve
 15 Thi graffue rust och bysseslud
 Giør siælden en til Greffue.
 Hans flinte næscede *pistoll*
 Dend skulde iche klikke
 Hans rumpe daskend speechemaal
 20 Hand skulde ei forstikke
 Men fort oc flinch sit hornespiud
 Paa kraaged hals at spende
 Hand dermed kunde giøre liud
 Og dysten fix anrende.
 25 Vel kunde hand fra iord og Land
 Ei høit i luften springe

3 tingmends] Tingsmends B tingmands CD 4] Herritzfogd. *af.* i
Margin A 5 gjorde ham] han nem gjord BC 8 [bringe] *Udg.* (jf. 23²⁰)
 ringe A-D 13 rusted] Ruste C 17 næscede] CD næscede- AB 21 fort
 oc flinch] C^BD først og flinch A fluch og først C hornespiud] horned
 spiud B 24 fix] frisk C flux D anrende] BC omrende AD

Og ei som smidig frandske Mand
 Sig legge net i klinge
 Og stede ind med *tertz* og *quart*
 Og foyte strax tilbage
 Forstoed hand ei men digt og hart 5
 Paa siidebeen at brage.
 Paa gammel danske stoed hand fast
 Og fienden torde bie
 Hand skiøtte ei om huden brast
 Og reffbeen skulle suie 10
 Dog hand ei huggebasse vaar 161b
 Og ingen rifvejætte,
 Hand stamped iche som it faar
 Reeff aff Sig haar og hætte.
 Men vaar saa hiertefrom og goed 15
 At dend hand aldrig kiænde
 Hand tit i Engen hos Sig loed
 I græß til knæet rænde
 Thi hand var ei aff art saa slem
 Som graadig biørn og basse 20
 At huad hand fich i Kloë og klæm
 I tænder skarp og Huasse:
 Hand aldrig det med fremmed ven
 Engang fordeele vilde
 Men snærede og beed ham hen 25
 Og green ad hannem ilde,

1 smidig] smidig B smidig D 2 net] CD neet C^A need A 3 Og]
 At C 8 fienden] B-D finden A 11 vaar] var B-D 12 rifvejætte]
 Riffue hætte C rifveKætte C^A 16 dend] dem B 17 i Engen hos Sig]
 hos sig i enge(n) CD 21 At] B-D Alt A Kloë] C klov B-D kler A

Som avindsuge bonde Hund
 Ved tørre høstak bunden
 Sig før lar giøre blodig mund
 Og tærsker ned i grunden
 5 Før hand en lidet vindel høe
 Sin præstes kudsk skal give
 Før skal hand bide, bielde, gøe
 Og højt i lufften pive!
 Nei! Nei! aff saadan skinder art
 10 Vaar ei vor kalfve-fader
 Hand var slet ingen sniib-for-hart
 Og ingen stakkel hader.
 Hand iche gierne eene aad
 De feede Enge foere
 15 En fremmed i hans Enge loed
 Hand og sig offte moere,
 Thi tusend gylden, kabbelhat
 Hand agted iche meere
 End kongen agter en *Ducat*
 20 Paa pebling at spendere.
 Dend vandekiære lillie stoed
 Saa deilig aldrig kroned
 At den en fremmed var for goed
 Og bleff for hannem skaanedt.
 25 *Violen* aldrig var saa sød
 (Dend buske *Apoteker*)

5 Fer] For **B** 7 Fer] Da **D** bielde] belde **C** 8 heit] **C^AB-D** hoiest
 A pive] **CDa** piibe **ABDb** 12 stakkel hader] stackels skader **CD**
 15 loed] lod **B-Da** 16] Sig ogsaa maatte moere **C** Hand ogsaa gase og
 moere **D** 17 Thi] Ti **BD** gylden,] *Udg.* gylden **A-D** kabbelhat] Kam-
 belhat **B** Kobel-hat **C** Kabelhat **D** 20 spanders] **B-D** spandere **A**
 21 lillie] lilli **B** Lille **D**

I Skou var Rosen ey saa rød
 (Den unge næse-lækker)
 At hand den rygte op fra jord
 Naar fremmed hos ham vaare,
 Som mangen rifuer dug aff bord 5
 Naar hand seer giest i gaarde
 Og spilder halff den gode Mad
 Naar Qvinden hun maae løbe
 Med Faunen ganske fuld aff fad
 Som hæst for Vognmands suøbe 10
 Og naar saa goden *Lurifas*
 Med døren først har snørit
 Da skuler hand for vind-ve glas
 Som ham var giort paa ørit;
 Og skrukker ud med veggen fast, 162a
 Og springer staff i siide
 Fordi hand i en huj og hast
 Vil over gærdet skriide
Phui! traads at saadan gnierie
 Om hannem heris skulde 20
 Huer loed hand æde frisk og frie
 Mens nogit var paa mulde.
 Men for gemeen hand iche dog
 Med huer Sig vilde giøre

z -lækker] techer C 3 den rygte] dem ruske C 4 hos] C^A CD loed
 (?) AB vaare] BC vare AD 8 Qvinden] Konen BD maae] mon C
 11 goden] BD gode A gaden C *Lurifas*] C^A B-D 1...fas A 12 har]
 faar C 13 skuler] C^A C B Da¹ skuler A Da² Db 14 ham] D hannem
 C hand AB 16 springer] B-D stikker A staff] staufz CD 21 frisk]
 B-D frit A 22 Mens] B-D Men A 23 Men] Mens CD 24 Med]
 Mod C

Hand saae vell huem hand fitch i aag
 Til Sig i mark at føre.
 Siin værdighed hand holt i agt
 Huer fior-kalff hand ej skøtte
 5 Huer driftte nød gaff hand ei magt
 At gaae til deiens bøtte.
 Men Praester undte hand saa vell
 Som vi kand aldrig siige
 Vii svær derpaa med ræt og skiel
 10 Vi veed kun faa hans liige,
 Her Jens i Sæbye ønsker io
 Hand haffde levet lenge,
 For hand loed ind hans kalff og koe
 Til Sig i Sæbye vænge
 15 Og aldrig saae hand surt derpaa
 Huor hand dem kunde finde
 Men holt deraff naar hand dem saae
 At de Sig aade trinde
 Ei heller leed vi andre trang
 20 For de til græssit naade
 Ei een aff os var siug og suang
 Om de end vare kaade.
 Vel kunde vi og høit derpaa
 Med opragt horne svære
 25 Vi Præstens piige aldrig saae
 Siin malkekande bære
 Vi jo en kirchepsalme fik
 Aff hende strax at høre

¹ Hand] C^AB-D Og A ⁵ Huer] Hvert C ¹³ loed] tog C ¹⁴ vænge]
 enge B C ¹⁹ trang] B-D tvang A ²² end vare] endskient vaar C D
 28 strax] C^AB-D (mgl. A)

Som orgelverk det herlig gik
 Og klang udj vor øre.
 Vor mælkedeie deraff tog
 Det første gaffn og goede
 Og lærde som aff Præstebog 5
 At siunge effter node
 Og slog hun end tiit feil oppaa
 Sin *Catechismus* blader
 For hun gad ej til Deinen gaae
 Med andre bønder hiader, 10
 Da gjøres det ej dert behoff
 At hun hos Deinen læste
 Hun til siin Lærdom saaßom sof
 Naar Præstens piige blæste
 I hende at hun bleff saa næm 15
 Og paa sit fastend hæerte
 Fik mangt it ord der haffde klæm
 Det hun og hastig lerdte.
 Hun fattedt det en morgenstund
 Huor *Cathechismus* skiffis 20
 Fra først til enden fik hun grund
 At om hun skulle giftis,
 Hun da ej skulde bleg og røed 162b
 For SognePræsten stande
 Thi mangen stakkel tiit faar støed 25
 For denne skik i Lande
 At strax een fattig piige skal
 I Egteskab indtræde

1 herlig] B-D herligt A 2 klang] B-D klangt A vor] B-D vort A
 4 Det] Den B første] største CDb 7 tiit] lit BC oppaa] BD C^A paa
 A derpaa C 8 *Catechismus*] Chatechismi CD 11 gjøres] gjordis C^AC

Langt er det da fra Præstens Kald
 At hand det vil tilstæde
 Før hun er bleffuen offuerhørt
 Om hun kand staae Sin prøffue
 5 Huad sæd og skik hun haffver ført
 I lerdom sig at øve.
 For dend skyld mangen ærlig Moe
 I fulde fiorcen dage
 Aff lengsel daane maae och dœ
 10 For ventend Mand og Mage
 Ja tiit een maanedit gaae paa Tog
 Og moed sin villie bryde
 Sig med sin *Cathechismus* bog
 Det maae en steen fortryde.
 15 Men vilde Præsten om den skik
 Saa offste iche tuiste
 Hand tiit en Rixmark danske fik
 Som hand maae ellers miste;
 Huad gauffn vi ellers hafver hafft
 20 Vdaff dend Præstepiige
 Med offuerflødig Melchesafft
 Det kand vi aldrig siige
 Hun lærde først vor Malkemoe
 At hun ej skulle slippe
 25 Vort yver (Fruens Malke-Sœ)
 Og ej gaae bort med strippe
 At hun jo krydset koe og spand
 Før mælken kom paa hylde

1 Kald] tal'd C^A tal CD 2 det vil] vil det CD 4 Sin] B-D til A
 9 daane.. dæc] daglig maa uddæ B 10 For ventend] A (jf. 5^a) For
 vent end (ell. Forvent end) C Forventend' BD 13 *Cathechismus*] *Cate-
 chismi* CD 22 aldrig] B-D iche A

Thi kierlinger de ellers kand
 Smørlykken fra os trylde.
 Det gaunedt os de Præste kiør
 Som gaar hos os i Enge
 Og vel optugtedt Præste Mør
 Gid de maae leve lenge. 5
 Nu rinder det os atter ind
 Som vi hår hørt formælde
 Huad dom at fleer om tiurens sind
 Vdj hans vngdom fælde. 10
 Som hand en deiligt Morgen stund
 Paa biergeßiiden legte
 Huor Solen udaff gylden mund
 Med blanke straaler pegte
 Og Natte-dugen tørret op
 Der perleviis omhengte 15
 Som paa dend tynde blomster krop
 Vædskmundet Maane spredde,
 Da ret som Soelens gylden haar
 Brød ud i tusend lokke
 Og nattekuld siin affiskeed faar 20
 Fra Engens vaade sokke
 Da hyrden sad og lysked Sig
 I Soelens spæde straale
 Og koen hærdtis liydelig
 For Morgenmæk at vraale 25
 I samme stund mand bliver var
 Een bisse-kræmer komme 163a

14 Med] C^AB-D Paa A blanke straaler] blanchen straale C 15 tørret]
 taared C 17 krop] C^AB-D knop (?) A 24 straale] CD straaler AB

Som huus og gaard paa ryggen bar
 Og Renten i sin lomme.
 Som hand vor Marke-Første saae
 Paa biergebræden spille
 5 Bag rumpen loed hand kiæppen staae
 Og holt saa ganske stille
 Og med forundring flittelig
 Beser de tiyre-dyder
 Som aff hans svirred pande Sig
 10 Ved huert it haar udbryder.
 Hand dømte strax hand Herre vaar
 For alle kræmmer drænge
 Vdaff dend pung som melløm laar
 Paa hannem monne hænge.
 15 Hand sagde her paa Sæbye-gaard
 Maa være skønt at tiene
 Mand her sin løn vist rigtig faar
 Det kand ieg see paa denne.
 Saa stoer een pung hand med sig bær
 20 Som *Randers* Rentenerer
 Fra Viborg omslag naar mand der
Pro cento sex leveerer.
 Dog stakkels gjæk hand ei forstoed
 At iche alle punge
 25 I saadan himmeltegn er groed
 At de skuld vorde tunge

³ Marke-Første] tyren tilf. i Margin A ⁴ Paa biergebræden] Ved blide bredden C Ved bechebreden B D ¹⁴ Pas] C^AB-D hos (?) A ²⁰ Randers] B-D Randnes A ²⁵ himmeltegn er groed) C^AC himmel teg(e)n grod B Da Himmel-Tegn var groed Db Himmeltegn geraaed (?) A ²⁶ skuld] C^ABD skulle A skal C

Udaff her *Maximilian*
 Og aff *Rudolphi* vare.
 De bliver nu kun lidt hos Dan
 Men gaar med Espen Snare
 Hen over Søe og salten vand 5
 Vdj de Riige banker
 Der glemmes det hoes fræmmedt Mand
 Som danske Bonde sanker.
 De hollandske *res parvæ* ej
 I alle poser vox 10
 Derfor gaar Bondens koe siin vej
 Og drage færdig Oxe.
 Saadanne vrangs tanker Sig
 Vel fleere ogsaa gjorde
 Som nu for Sorg vitløftelig 15
 Vi ci kand faa til orde.
 At tale meer er ej behoff
 Om hans *natur* og slægte,
 Nok er det ham til priis og lof
 At hand var baaren egte. 20
 I ungdom blef hand tugted vel
 Vdaff hans gode Moder
 At hand ei skulle som en Træl
 Paafinde skarens noder.
 Sin eegen patte hun ham fik 25
 Og holt slet ingen Amme

9 *res parvæ*] Rixdlr tilf. i Margin A (som Rettelse?) 13 vrangs tanker]
 rettet ved Omstillingstejn fra tanker vrangs A 15-16 Som nu .. Vi] Saa
 vi .. Nu C 17 meer] CD meere AB 21 tugted] C^B-D tugded A
 24 skarens noder] skarns noder B skarns U-noder C Verdens Noder D

At hand ei skulle faae den skik
 Paa fremmed bryst at kramme
 Og blive saa en *dudendop*
 Vdj siin gammel alder
 5
 Og gaac med een unyttig krop
 Med brudden laend og balder.
 Hans Fader hannem heller holdt
 Til sparsomhed och maade
 163b
 Og vændte ham til hedt og kaaldt
 Saa hand sig kunde raade
 At naar hand skulle blive til
 Engang siin egen Herre,
 Hand ikke med forkikked spil
 10
 Sig skulle self forverre
 Men æde drikke maadelig
 Vdaff de fæde Enge
 At hand saa kunde fleer' med Sig
 Begræsse vel og længe!
 Det kunde vi og om det galt
 20
 Til Landsting om ham vinde
 At aldrig nogen græsgang faldt
 Saa deiligt nogensinde
 At hand der skulle æde meer
 End hand vel kunde orke
 25
 Og ligge saa i dynd och leer
 Hos Bondens Soe at snorke.

3 saa] som C *dudendop*] B-D durendop A 6 laend] C^A B-D laar
 (?) A 7 hannem heller] hannem hellers B hannem ellers C^A D ellers
 hannem C 10 Saa] C^A B C Som A At D 13 forkikked] C^A BD for-
 kibret C forkekker (?) A 17 fleer'] C^A fleer CD fleere AB 22 deiligt]
 deiligt B herlig CD

Ei heller drak hand viddit bort
 Ved nat og dag at sale
 Hos tærning spil och femb blad kort
 Og tage Seng i pale.
 Hand ved een ruus ei heller loed 5
 Sig paa sin næsc spille
 Og griime Sig med krud og Soed
 Naar lystig folk vil drille!
 Hand derfor og ei heller laae
 Til middag hen at snue 10
 Og Jesper Smid ham aldrig saae
 Engang udj siin stue,
 Thi brændeviin og *tobaks røg*
 Hand aldrig ville drikke
 Og sidde der saa fuld som Øg 15
 Ret næbefuld at hikke.
 Mand derfor ei *rubiner* ham
 Aff næsen kunde plokke
 Som hand var fuld aff frandske kram
 Og nys fich børne poche. 20
 Ved saadant bleff hand bred og føer
 Vdlagt i bryst og bringe
 Og skikelig til sine kiør
 I rætte tiid at springe.
 Deraff mand saae den kalve-dantz 25
 I sneese tal og fleere
 I Sæbye Eng hos koens suands
 Sig aarlig at formeere.

11 Jesper Smid] o: Kroemanden i Sæby *tilf. i Margin A* 16 næbefuld] nebben fuld C Nebbe-fuld D 20 nys] C^AB-D ny (?) A poche} koppe A C 21 bred] A breed, feed C feed BD

Der saae hand og siin lyst oppaa
 Huor børnebørn de sprunga
 Naar pigerne hos malke saa
 Sig satte need at siunge.
 5 I saadan glæde dreff hand hen
 Sin ungdoms aar og Alder
 Thi lykken var hans gode ven
 Og aldt til ynske falder.
 Men som i verden intet er
 10 I saadan flor och lykke
 Det jo forandrings skæffne bær
 Og gaar paa skiftes krykke
 Saa har vor Tiur og drukked sit
 Aff modgangs suure skaale.
 15 I Svendske tiid med smerte tit
 Hand motte see og taale
 r64a At hans affædninger de tog
 Og for hans øine flaade
 Og somme bort i Landet jog
 20 Og somme hiemme aade.
 Dend Svenske Plager her paa gaard
 Som fast med huer mand rutted
 Paa ham engang it anslag faar
 Og det omsider sluttet
 25 Ham iche paa hans fødeleed
 Sit foer vild længer give
 Men hannem i landflygtighed
 Til Pomeren hendrive.

3 hos malke saa] C^AC ved Malcke-Saa D at malke(-)saa A B 17 affædninger] Udg. afædninger CD opfædninger (rett. fra af- ell. of-) B affædninger A 21 Svenske Plager] B-D Svenske-plager A 24 det] ret(?)
 C^A 25 Ham] Hand C

Men himlene som aldtig kand
 De ogsaa dette vende
 Vor kalfve-Fader bleff i Land
 Indtil siin sidste Ende.
 Men Fienden maatte ved it saar 5
 Sit eegit liif *qvitere*
 Gid *Askvad* blir en Herregaard
 For det og andet meere.
 Der freden hørdtis nu i skye
 Vdaff *Trumpeters* munde 10
 Og bunden satte boe paa nye
 Og vaar saa glad hand kunde
 Og huer sit qvæg i marken dref
 Fra vræde Mend og vnde
 Og lou i Land bleff frelsebref 15
 For adelsmand og Bunde
 Da tenkte hand omsiider Sig
 Til Rolighed at give
 Og at hand vilde endelig
 Een *ordens* broder blive. 20
 Hand dermed loed sig skiære ud
 Og til *Capune* giøre
 At hand saa kunde som een stud
 Et munkelesnit føre.
 I saadan hellig Munkestand 25
 Hand nogen Tiid henlevet.
 O det var skade at ei hand
 Een *Cardinal* var blevet.

7 blir en] B-D blir C^A bliver til A [tejlig buntegaard *niff*. i Margin A 10, *Trumpeters*; Trompete- D 11 satte] sette C 14 Fra] for C^A 27 O] Oc BD 28 var] C^ABC er A blevet] C^AC-D blevet AB

Oc vidste Paven det, hand kom
 Ret uist i helgen roede
 Og Tiure-legerne til Rom
 Kom vist igen paa foede.
 5 Der hand nu i siin Eenlighed
 Saa mangen maaned endte
 Blef lykken hannem after vred
 Og bladet for ham vendte.
 Her Raentemeester bindet bleff
 10 Hans stand til at forandre
 Hand skulle effter post og bref
 Til *Kiøbenhaffn* henuandre.
 Der agtede hand ham maaskee
 Til spillefugl at gjøre
 15 Saa huer mand skulde ad ham lee
 Naar de ham vilde føre
 Paa alle gader op og need
 Med maled horn og kløve
 O! hiertesorg, og stoer fortreed!
 20 Som maae en steen bedroве!
 Siin skiaeffne bleff hand und og vreed
 Men tenkte dog omsider
 Mon Casten Hansen dette veed
 Huad dog ieg stymper Liider.
 25 Jeg iche troer at hand hår hort
 Et ord deraf at siuge

1 Oc] B-D O A 2 helgen] C^A C hellig A B D 3 -legerne] læ-
 gerne C Legomer D legerte (?) A -legene C^A legend B 7 vred] C^A B-D
 gram A 21 Siin skiaeffne bleff hand] Hans Skebne blef ham B D
 23] o: Forpagteren *nif. i Margin A*

Hvo mig skal have saa forfært
 At ieg maae porten viige
 Thi ieg vist troer dend Dannemand
 Hand hialp mig nok til rætte
 Jeg mindis vel huor offte hand 5
 Sig selff i fare sætte
 Og friede mig fra Svenske aag
 Ja megit andit meere
 Og mangen Fandens snibbe tog
 For mig og andre fleere 10
 Og aldtiid undte hand mig vel
 Hans Hustrue og deslige
 Om ieg paa timen slaais i hiel
 Jeg kand ei andit siige.
 Men nu var det ham kun it ord 15
 Om hand mig vilde frelse
 Som hand saa offte før hår giort
 Og bragt mig til min helse
 Jeg veed hr. Rentemeester siig
 Loed noksom overtale; 20
 Om nogen haffde falskelig
 Talt om mig paa min hale,
 Og Casten vilde sige sandt
 Huad andre vilde lakke,
 Jeg vel min V-ven offveruant 25
 Saa hand fik skam til takke.

6 fare] B-D faren A 7 Svenske] Svenskens B D 8 Ja] Oc B D
 9 snibbe] snibe CDa² 18 helse] C^AB-D frelse A 20 overtale;) C
 overtale ABD 22 hale,) CD hale B hale. A 24 lakke,) lache, C
 lakke B lakke. A 26 skam] skarn C

Der dog slet ingen sige kand
 Her Ræntemecster vilde
 Forderve nogen ærlig Mand
 Og see det gik ham ilde
 5 Fast mindre dend ham ærlig tien
 Og troskab lader kiende
 Hand elsker dend ej som siin ven
 Men som sin egen frende
 Hui skulle hand da meere mig
 10 End andre forurøtte
 Nei! Nei! hand vel betænkte Sig
 Førend hand gjorde dette.
 I dette haab indbrumlet bleff
 Hans Staelde *Secretairer*
 15 Og hannem hand it tanchebreff
 Til Carsten hen leverer.
 Hans *Secretairer* blev saa dum
 Der hand fik det at høre
 Der stoed den slemme skiægebom
 20 Vild ei gaae uden døre.
 Gud naade dend der slaar sin liid
 At fræmmed troe skal tienne
 Thi leiet mand i modgangs tiid
 Slaar feil, der er hand henne!
 25 Der hand da ingen middel saae
 At blive her i live,
 Fordi at ingen vilde gaae
 Hans nød at foregive

1 Der] Det B 14 Staelde-] C stolte ABD 15 tanche-] tenche- C
18 Der] Da C 23 leiet] fremmed BD

Aff angst hand da segnedt need	
Sin lykke at begræde	
Og ald sin forrig trofasthed	165a
At spytte paa og træde.	
For Guderne i mark og Skou	5
Hand klageligen mumled	
Fremæskit Landeræt og Lov	
Og disþe tancher brumled	
I Marche-Herrer, Hyrde-mænd	
Og smukke Malke-piiger	10
Huis stau og strippe ieg hår kiænt	
Ach! kommer frem och siger	
Om ieg udj min lefnets tiid	
Min Hosbond hår besveget	
Om ieg med troskabhed og fiid	15
Ei altid hår omhueget,	
Hvor ieg Hans koe og kalfveflokk	
Tifoldig kunde giøre,	
Det er dog Eder kundbar nok	
Om mand vil Eder høre.	20
Hår ieg dog ei med opragt hals	
I lufften ofte dønset?	
Og holt min heibreds pung til fals	
Ja stedse derpaa pønþet	

i segnedt] BC seignet D signedt A 5] For Guderne, for Marck og Skow D Og derfor udi § [?: Mack] og skov C 9 Marche-Herrer] CD Mark-Herrer A Malcheherrer B 11 stau] BD spand C^AC Saær (?) A stripe] BC Stripper D stripp A 12 och siger] B-D at siige A 13 min] mit D lefnets] BD lifnis C Lives A 14 besveget] C^AB C forsueget A besueget D 15 troskabhed] trofasthed BD (retter i Order A) 16 altid] B-D stedse A 17 Hvor] C Om ABD koe] Kier BD 19 kundbar] B-D kundbart A 22 ofte] B-D stedse A

Huordain ieg kunde lugte ud
 Om koen skulle springes
 At deraff mangen herlig stud
 Til veie kunde bringes.
 5 Det lykkedis mig paa min troe
 Mit tal tog til at voxer
 Huer *qviekalff* bleff ny bær koe
 Huer studkalff drægtig oxe.
 Hamborger ei moed danske Mand
 10 Kand saa affældig være
 Og Lykkelurend at jo hand
 Med mig skal vidne bære
 Huor mangen herlig studedrifft
 Af feede nøed og unge
 15 Hand fra mig fik for penge skiffit
 Som proppit Hoesbonds punge.
 Er dette derfor nu min løn
 Jeg skal vidunder blive?
 O *Jupiter* daa hør min bøn
 20 Mig fra sliig spot at rive
 Er det og billigt at mand saae
 For troeskab mig skal lønne?
 Huer upartiisk her dømme paae
 Som nogit end kand skønne
 25 Om mand mig ej en bonde-gaard
 Med rætte burde undet

3 At] C Og ABD herlig] B-D lekker A 5 lykkedis mig paa] lycheds
 mig og paa Udg. 7 ny bær] C Nybær- D ny bar A-C 9 Hamborger]
 B-D Hamburger A danske] dansken C 11 Lykkelurend] lycheluren B
 Lycke-huured C 12 Med mig skal vidne] B-D Skal vidne med mig A
 15 penge skift] A C penge skrift B C^D 19 daa] B du ACD 21 og]
 dog C 26 undet] unde B-D

Landgild og skatfrie aar fra aar
 Huoraff ieg leve kundet?
 Men nu maae ieg med haan og spot
 Mit lif uskyldig lade
 De gjøre mig nu undt for got 5
 Og for min tienist hade.
 Er det da borgertue-ræt 165b
 Ja hoffmands løn og lofve
 Da raader ieg min gandske æt
 Gid ingen tiæn til hoffve. 10
 I disse tancher laae hand hen
 Den ganske nat at nyne
 Til morgenrøden kom igien
 Med sølffgræe øinebryne
 Der Morgenstiernen da siin svands 15
 Med Purpur kaaben lukker
 Huor i at Soels forborgen glands
 Sit morgenansigt dukker,
 Daa binder de vor gode tiur
 Og sætter harn i hilde 20
 Som it tyffagtil røver dyr
 Der hafde skaaed sig ilde
 Og skulle ud til Rættersted
 For biuin misgærling liide
 Og alle folk gaar gierne med 25
 At see paa saadan qviide.

2 kundet] kunde B-D 3 haan] harm BD 8 Ja] Och B-D hoff-
 mands] hoffmends C homends B og] at B 14 øine-) Øen C Øyen- D
 19 Daa] B-D Saa A 20 hilde] B-D hælde A 21 tyffagtil] B-D tyff-
 agtigt A 22 hafde] haver BC 23 ud] nu BD

Saa blef vor tiur og fængslig ført
Og bort med knippel drefven
At vii hår aldrig værre hørt
Een kunde lønnet blefven.
5
Hans eegen baaße-junker ham
Med falskhed først ud lokker
Og slaær ham til, saa faae hand skam
Og tusend valske pokker.
Der hand da saae sig slet forladt
10
Og huor de ham betrængde
Da toeg hand bidste goede natt
Og dermed hand Sig slængde
Ræt hofvetkuls og aff ald magt
I Karpedammen dukte
15
Aff grummen død hand der bleff stragt
Og vand hans øine lukte.
O i Fæ-hyrder i vor egn
Ach! Kommer at oprætte
En graffskrifft til et æuigt tegn
20
Her hoes hans graff at sætte.

Grafskrifft.

Her ligger Tiur til Sæbygaard
Imod eenhuers indbildung
Som gjorde Kalfue mange aar
25
Og døde dog en Gilding.
FINIS

[1 vor] B-D vort A fængslig fengslet BD [14] I Karp'-dammen
sig duckte C [15] grummen] CD grumme B grunnen A [19] En] BC
E(e)t AD et æuigt] en ævig B [24] Kalve mange] B-D kalfue i
mange A [26] FINIS] myl. BC ENDE D